

Videoyhteydellä pidettävä turvapaikkapuhuttelu

Sinut on kutsuttu Maahanmuuttoviraston turvapaikkapuhutteluun, joka pidetään videoyhteydellä. Lue huolellisesti tämä ohje, joka kertoo oikeuksistasi ja velvollisuuksistasi puhuttelussa. Jos sinulla on kysyttävää tästä ohjeesta, voit esittää kysymyksesi puhuttelun alussa Maahanmuuttoviraston työntekijälle.

Mikä on puhuttelun tarkoitus?

- Olet hakenut Suomesta turvapaikkaa. Puhuttelussa selvitetään syyt, joiden vuoksi haet turvapaikkaa Suomesta ja joiden vuoksi et voi palata kotimaahasi.
- On tärkeää, että kerrot kaikki hakemuksesi perusteet tässä puhuttelussa. Jos sinulle syntyy uusia perusteita puhuttelun jälkeen tai haluat antaa uutta tietoa aiempaan perusteesi, kerro asiasta heti Maahanmuuttovirastolle tai valitustasi käsittelevälle tuomioistimelle.
- Puhuttelussa käsitellään vain turvapaikkahakemusta. Jos sinulla on perheenjäseniä Suomessa, voit hakea oleskelulupaa perhesiteen perusteella. Sinun pitää tehdä erillinen, maksullinen oleskelulupahakemus.

Mitä oikeuksia sinulla on puhuttelussa?

- Sinulla on oikeus käyttää puhuttelussa oikeudellista avustajaa. Avustaja osallistuu puhutteluun oman harkintansa mukaan.
- Sinun pitää itse hankkia avustaja. Jos et hanki avustajaa puhutteluun, voimme silti pitää puhuttelun ilman avustajaa.

- Puhuttelussa on tulkki. Tulkin tehtävänä on puolueettomasti kääntää kaikki, mitä puhuttelussa sanotaan. Tulkki on joko paikan päällä tai hän voi tulkata puhelimitse tai videon välityksellä.
- Puhuttelijalla, tulkillä ja avustajalla on salassapitovelvollisuus, eli he eivät saa kertoa mitään puhuttelussa kuulemaansa kenellekään ulkopuoliselle. Asioilla, joita kerrot puhuttelussa, voi kuitenkin olla vaikutusta perheenjäsenesi hakemuksen käsittelyyn. Tällaisissa tapauksissa huomioimme ne perheenjäsenesi asiassa. Voimme kuitenkin salata kertomasi asiat perheenjäseneltäsi, jos niiden paljastamisesta aiheutuisi sinulle tai läheisellesi vaaraa tai haittaa. Saat kertoa tästä puhuttelussa oman mielipiteesi.
- Sinua koskevat asiakirjat ovat lähtökohtaisesti salassa pidettäviä.

Mitä velvollisuuksia sinulla on puhuttelussa?

- Sinulla on velvollisuus kertoa ja antaa selvityksiä siitä, miksi olet hakenut turvapaikkaa. On oman etusi mukaista kertoa totuudenmukaisesti kaikista asiaan vaikuttavista seikoista puhuttelussa.
- On oman etusi mukaista kertoa myös vaikeista asioista. Niillä voi olla ratkaiseva merkitys hakemuksesi kannalta.
- Jos et muista tai tiedä jotain, älä yritä keksiä vastausta. Väärien tietojen antaminen heikentää kertomuksesi uskottavuutta.
- Ilmoita puhuttelussa oikeat henkilötietosi. Jos sinulla ei ole asiakirjoja, joiden perusteella henkilöllisyyttäsi voidaan pitää selvitetynä, sinun pitää parhaasi mukaan yrittää hankkia asiakirjat ja toimittaa ne Maahanmuuttovirastolle. Tällaisia asiakirjoja voivat olla esimerkiksi henkilöllisyysasiakirjat tai matkustusasiakirja. Maahanmuuttovirasto ei voi kuitenkaan velvoittaa sinua hankkimaan selvitystä tavalla, joka vaarantaa sinun tai läheistesi turvallisuuden. Voit myöhemmin muuttaa antamiasi henkilötietoja vain viranomaisen myöntämällä luotettavalla henkilöllisyysasiakirjalla.
- Maahanmuuttovirasto tallentaa henkilötietosi ja hakemuserusteesi ulkomaalaisasioiden asiankäsittelyjärjestelmään, joka on viranomaisrekisteri.
- Väärien henkilötietojen antaminen viranomaiselle tai väärän tiedon antaminen merkittäväksi viranomaisrekisteriin on rikos, josta seuraa rangaistus.
- Huomioi, että väärien tietojen antaminen tai oikeiden tietojen salaaminen voi myöhemmin johtaa jo myönnetyn luvan peruuttamiseen ja vaikeuttaa muiden asioidesi käsittelyä.

Miten puhutteluun kannattaa valmistautua?

- Tutustu ennen puhuttelua kaikkiin viranomaisilta saamiisi ohjeisiin ja esitteisiin. On tärkeää, että tutustut aina myös Dublin-menettelyä koskeviin esitteisiin. Jos sinulla ei ole näitä esitteitä, löydät ne Maahanmuuttoviraston verkkosivuilta: migri.fi/esitteet. Esitteet ovat otsikon "Turvapaikka ja Dublin-menettely" alla.
- Jos sinulla on perusteltu syy toivoa, että tulkki tai puhuttelija on nainen tai mies, kerro asiasta vastaanottokeskuksen työntekijälle hyvissä ajoin ennen puhuttelua. Vastaanottokeskus välittää toiveesi Maahanmuuttovirastoon. Jos olet säilöönottoyksikössä tai muussa laitoksessa, kerro asiasta majoituspaikkasi työntekijälle. Maahanmuuttovirasto arvioi, onko syy perusteltu.
- Jos fyysinen tai henkinen terveydentilasi on sellainen, että se voi vaikuttaa puhutteluun, kerro asiasta vastaanottokeskuksen työntekijälle. Vastaanottokeskus voi suostumuksellasi olla asiasta yhteydessä Maahanmuuttovirastoon ennen puhuttelua. Jos olet säilöönottoyksikössä tai muussa laitoksessa, kerro asiasta majoituspaikkasi työntekijälle.
- Ota mukaan eväät tai lounasrahaa. Jos sinulla on mahdollisuus, voit myös käydä ruokailemassa muualla.
- Ota mukaan päivän aikana tarvitsemasi lääkkeet.
- Lähetä lisäselvitykset ennen puhuttelua Maahanmuuttovirastoon. Jos puhutteluun on enää vähän aikaa, ota mukaan kaikki asiakirjat ja selvitykset, jotka liittyvät hakemukseesi.
- Älä ota lapsia mukaan, ellei heitä ole kutsuttu puhutteluun. Jos tarvitset lapsellesi hoitajaa puhuttelun aikana, kerro asiasta hyvissä ajoin vastaanottokeskukselle.
- Ole ajoissa paikalla.

Toimi näin puhuttelupäivänä

- Et voi siirtää puhuttelua ilman pätevää syytä. Jos sairastut puhuttelupäivänä, ilmoita asiasta välittömästi vastaanottokeskukseesi. Sinun pitää toimittaa Maahanmuuttovirastolle vastaanottokeskuksen sairaanhoitajan tai lääkärin lausunto sairastumisesta viimeistään 1 viikon kuluttua puhuttelupäivästä. Jos jätät pois turvapaikkapuhuttelusta ilman perusteltua syytä, hakemukseen voidaan tehdä päätös ilman puhuttelua.
- Puhutteluun saavat osallistua vain puhutteluun kutsutut henkilöt ja muut Maahanmuuttoviraston kanssa etukäteen sovitut henkilöt.
- Jos haluat mukaasi tukihenkilön, sinun tai tukihenkilön pitää kysyä asiaa etukäteen kirjallisesti Maahanmuuttovirastosta. Muussa tapauksessa puhuttelija päättää puhuttelun alussa, saako tukihenkilö olla mukana. Tukihenkilö ei ole avustaja eikä hän osallistu asioiden selvittämiseen.
- Puhuttelija on Maahanmuuttoviraston työntekijä.
- Puhuttelu äänitetään. Huoneessa voi lisäksi olla kuvaa tallentava valvontakamera.
- Puhuttelu voi kestää koko päivän. Välissä pidetään lounastauko ja tarvittaessa muita taukoja. Voit aina pyytää taukoa.

- Tarvittaessa puhuttelua jatketaan toisena päivänä. Saat tällöin uuden puhuttelukutsun jonkin ajan päästä.

Mitä puhuttelussa tapahtuu?

- Aluksi puhuttelija kertoo, mitä puhuttelussa tapahtuu ja varmistaa, että olet ymmärtänyt oikeutesi ja velvollisuutesi. Kysy, jos et ymmärrä jotain. Kerro, jos et ymmärrä tulkkia.
- Jos tarkempia henkilötietojasi ei ole selvitetty aiemmin, puhuttelija kysyy niistä ensiksi. Hän kysyy, keitä perheeseen kuuluu, missä olet asunut ja mitä reittiä olet tullut Suomeen. Puhuttelija selvittää sinulta myös asioita, jotka vaikuttavat siihen, käsitelläänkö hakemuksesi Suomessa vai jätetäänkö se tutkimatta.
- Tämän jälkeen selvitetään, miksi olet joutunut pakenemaan kotimaastasi ja miksi et voi palata sinne. Kerro sinulle tapahtuneista asioista rehellisesti ja mahdollisimman yksityiskohtaisesti.
- Puhuttelija kysyy sinulta tarkentavia kysymyksiä tapahtumista, joista olet kertonut. Vastaa rehellisesti. Kerro, jos et tiedä tai muista jotain.
- Maahanmuuttovirasto voi puhuttelussa kuulla sinua selvityksistä, jotka voivat vaikuttaa asiasi ratkaisuun. Esimerkiksi, jos sinua epäillään rikoksesta Suomessa tai sinut on tuomittu rikoksesta Suomessa, se voi vaikuttaa asian käsittelyyn Maahanmuuttovirastossa. Maahanmuuttovirasto antaa sinulle tarvittaessa puhuttelussa mahdollisuuden kertoa mielipiteesi asiasta.
- Kaikilta turvapaikanhakijoilta kysytään tietyt yleiset kysymykset. Puhuttelija kysyy myös sinulta muun muassa, miten suhtaudut maasta poistamiseen ja maahantulokieltoon.
- Puhuttelija tarkastaa pöytäkirjan kanssasi videoyhteydellä osittain tai kokonaan, jos Maahanmuuttovirasto katsoo tarkastamisen tarpeelliseksi. Jos puhuttelija ei tarkasta pöytäkirjaa kanssasi puhuttelussa kokonaan, saat määräpäivän, johon mennessä voit lähettää pöytäkirjaan lisäyksiä ja korjauksia. Lähetämme sinulle postitse oman kappaleesi pöytäkirjasta, jonka voit pitää itselläsi.

Miten Maahanmuuttovirasto tekee päätöksen?

- Hakemuksesi perusteella sinulle voidaan antaa kansainvälistä suojelua tai myöntää oleskelulupa yksilöllisestä inhimillisestä syystä tai ihmiskaupan uhriksi joutumisen vuoksi.
- Maahanmuuttovirasto tekee päätöksen asiassasi turvapaikkapuhuttelussa antamiesi tietojen ja muun esitetyn aineiston perusteella. Maahanmuuttovirasto voi myös etsiä päätöksen kannalta olennaisia tietoja julkisista lähteistä.
- Maahanmuuttovirasto voi tarvittaessa hankkia selvityksiä asiakirjosi aitoudesta kotimaastasi. Viranomaiset eivät saa tietää tästä, eikä selvittelystä aiheudu vaaraa sinulle tai läheillesi.
- Jos puhuttelija ei tarkasta pöytäkirjaa kanssasi puhuttelussa kokonaan, saat määräpäivän, johon mennessä voit lähettää pöytäkirjaan lisäyksiä ja korjauksia. Voit lähettää hakemukseesi liittyviä lisäselvityksiä myös annetun määräpäivän jälkeen aina siihen asti, kunnes saat päätöksen hakemukseesi. Huomaa, ettei määräpäivän jälkeen toimitettuja

lisäselvityksiä pystytä välttämättä huomioimaan päätöksessä. Toimita lisäselvitykset kirjallisesti.

- Jos hakemuksesi hylätään, sinut voidaan käännättää ja määrätä Suomea sekä muita Schengen-sopimusmaita koskevaan maahantulokieltoon.
- Jos hakemuksesi hylätään tai peruutat turvapaikkahakemuksen, sinulla on oikeus hakea tukea vapaaehtoiseen paluuseen. Tuen myöntämiselle on tietyt ehdot ja ne tarkistetaan, kun haet tukea. Kysy neuvoa omasta vastaanottokeskuksestasi tai katso lisätietoa ja yhteystiedot Maahanmuuttoviraston paluuneuvonnasta verkkosivulta migri.fi/paluu.
- Kerro mahdollisista uusista turvapaikkaperusteista viranomaiselle heti myös siinä tilanteessa, että turvapaikka-asiasi ei ole enää vireillä. Jos et tuo esiin uusia seikkoja tai perusteita heti kun voit, on mahdollista, että niitä ei tutkita, jos teet niiden perusteella uusintahakemuksen. Sinulla pitää olla jokin syy sille, miksi et ole aikaisemmin kertonut uusia perusteita. Syyn pitää olla sellainen, ettet ole itse voinut vaikuttaa siihen. Tämän jälkeen Maahanmuuttovirasto arvioi, tutkiiko se uuden hakemuksesi.